

به نام خدا

جبر خطی کاربردی

تمرین اول - فصل ۱

دکتر امیرمزلقانی

دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشکده مهندسی کامپیوتر

بهمن ماه ۱۴۰۳

۱

- درستی و یا نادرستی عبارات زیر را تعیین کنید و در صورت نیاز اثبات کرده یا مثال نقض بیاورید.
- الف) اگر مجموعه $\{V_1, V_2, V_3\}$ وابسته‌ی خطی باشد، آنگاه تبدیل یافته آن به فرم $\{T(V_1), T(V_2), T(V_3)\}$ نیز وابسته‌ی خطی است (T یک تبدیل خطی است).
- ب) یک معادله‌ی همگن همیشه سازگار است.
- ج) اگر $T: R^n \rightarrow R^m$ یک تبدیل خطی باشد و داشته باشیم $n > m$ ، آنگاه این تبدیل می‌تواند یک به یک باشد.
- د) اگر هر $r - 1$ بردار از مجموعه بردارهای v_1, v_2, \dots, v_r مستقل خطی باشند، آنگاه v_1, v_2, \dots, v_r مستقل خطی‌اند.
- پ) اگر A یک ماتریس 3×3 و y یک بردار در فضای برداری R^3 باشد، به گونه‌ای که معادله $Ax = y$ جواب ندارد، در فضای برداری R^3 برداری مانند z وجود دارد به طوریکه معادله $Ax = z$ دارای یک جواب منحصر به فرد است.
- ت) اگر دستگاه $Ax = b$ جواب داشته باشد، تعداد جواب‌های آن برابر با تعداد جواب‌های دستگاه $Ax = 0$ است.
- ث) اگر v_1, v_2, v_3 نقاط منحصر به فردی روی یک خط در فضای برداری R^3 باشند، $\{v_1, v_2, v_3\}$ وابسته‌ی خطی است. (خط لزوماً از مبدا عبور نمی‌کند)
- ه) اگر (v_1, \dots, v_n) مستقل خطی باشند آنگاه $(v_1 - v_2, v_2 - v_3, \dots, v_{n-1} - v_n, v_n)$ نیز مستقل خطی است.

۲

$augmented\ matrix$ هر یک از دستگاه‌های معادله‌ی زیر را تشکیل بدهید. سپس موارد زیر را برای هر ماتریس مشخص کنید.

a . درایه‌های محوری b . ستون‌های محوری c . متغیرهای آزاد و پایه d . سازگار یا ناسازگار
 e . تعداد جواب‌های سیستم f . جواب‌ها به صورت پارامتریک (در صورت وجود)

(الف)

$$2x_1 - 4x_2 + 3x_3 + x_5 = 6$$

$$x_1 - 2x_2 - 2x_3 + 14x_4 - 4x_5 = 15$$

$$x_1 - 2x_2 + x_3 + 2x_4 + x_5 = -1$$

$$-2x_1 + 4x_2 - 12x_4 + x_5 = -7$$

(ب)

$$2x_1 + 4x_2 + 5x_3 + 7x_4 = -26$$

$$x_1 + 2x_2 + x_3 - x_4 = -4$$

$$-2x_1 - 4x_2 + x_3 + 11x_4 = -10$$

(ج)

$$3x_1 + 4x_2 - x_3 + 2x_4 = 6$$

$$x_1 - 2x_2 + 3x_3 + x_4 = 2$$

$$10x_2 - 10x_3 - x_4 = 1$$

۳

مقادیر a, b, c, g, h و k را طوری تعیین کنید تا هر یک از سیستم‌ها:

(الف) جواب نداشته باشد.

(ب) بی‌نهایت جواب داشته باشد.

(ج) جواب یکتا داشته باشد.

$$\begin{bmatrix} 3 & 9 & -6 & 3a \\ 2 & 4 & 2b & 2c \\ -1 & -5 & d & 1 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & -4 & 7 & g \\ 0 & 3 & -5 & h \\ -2 & 5 & k & 1 \end{bmatrix}$$

۴

اگر $W = \text{span}(S)$ باشد برای هر قسمت مشخص کنید که آیا y عضوی از W است؟

(الف)

$$S = \left\{ \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \\ 3 \\ 4 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 2 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \\ 0 \\ 3 \\ -2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \\ 0 \\ 3 \\ -2 \end{bmatrix} \right\}, \quad y = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ -8 \\ -4 \\ -3 \end{bmatrix}$$

(ب)

$$S = \left\{ \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 5 \\ 4 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -6 \\ 5 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}, \quad y = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

۵

اگر u, v و w بردارهای مجزا باشند:

ثابت کنید $\{u, v, w\}$ مستقل خطی اند، اگر و تنها اگر $\{u + v, u + w, v + w\}$ مستقل خطی باشند.

۶

اگر $L : R^2 \rightarrow R^3$ تبدیل خطی باشد به این صورت که:

$$L\left(\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}\right) = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix}, \quad L\left(\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}\right) = \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ 2 \end{bmatrix}$$

(الف) بردار $L\left(\begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}\right)$ را به دست آورید.

ب) فرمول $L\left(\begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix}\right)$ را به دست آورید.

۷

الف) نشان دهید آیا تبدیل‌های زیر خطی هستند یا خیر؟

- 1) $T_1(x, y, z) = (x + 2y, y + 3z, 0)$
- 2) $T_2(x, y, z) = (x + y + z, 2x + z, |z|)$
- 3) $T_3(x, y, z) = (x + y, 2x)$

ب) آیا تبدیل‌های $T_1 \circ T_2$ و $T_3 \circ T_2$ می‌توانند خطی باشند؟

دلیل پاسخ خود را بنویسید و در صورت خطی بودن ماتریس تبدیل هر یک را به دست آورید.

۸

تبدیل $T: R^2 \rightarrow R^3$ را در نظر بگیرید که به صورت زیر تعریف می‌شود:

الف) ابتدا یک انعکاس نسبت به خط $x + y = 0$ انجام می‌دهد.

ب) سپس یک دوران به اندازه θ حول مرکز در جهت پادساعتگرد اعمال می‌کند.

ماتریس این تبدیل خطی را به دست آورید و نشان دهید آیا این تبدیل یک تبدیل پوشا و یک به یک می‌باشد یا خیر.

۹

گزاره‌های زیر را اثبات کنید.

الف) اگر $A = \{v_1, v_2, \dots, v_n\}$ یک مجموعه از بردارها عضو R^n که مستقل خطی باشند و $\text{span}(A) = R^n$

آنگاه $B = \{v_1 + v_2, v_2 + v_3, \dots, v_{n-1} + v_n, v_n + v_1\}$ نیز مجموعه مستقل خطی است که $\text{span}(B) = R^n$.

ب) نشان دهید اگر معادله $Ax = 0$ فقط جواب بدیهی داشته باشد و A به شکل $[a_1, a_2, \dots, a_n]$ باشد که

a_i ها ستون‌های ماتریس A هستند آنگاه وجود دارد عدد صحیح مانند k ای که $1 < k \leq n$ و $Bx = a_k$

سازگار باشد ($B = [a_1, a_2, a_3, \dots, a_{n-1}]$)

ج) فرض کنید w جوابی از $Ax = b$ باشد و تعریف می‌کنیم $v_h = w - p$ نشان دهید v_h جوابی از $Ax = 0$

است. این نشان می‌دهد که هر جوابی از $Ax = b$ به شکل $w = p + v_h$ است که p یک جواب خاص از

$Ax = b$ است و v_h جوابی از $Ax = 0$.

پاسخ تمرین‌ها را به صورت خوانا در قالب $HW? - StudentNumber$ در سامانه کورسز بارگذاری کنید.
در صورت وجود ابهام، می‌توانید از طریق تلگرام یا ایمیل La.spring2025@gmail.com با تدریس‌یاران در
ارتباط باشید.
